

คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๓/๒๕๖๔
คดีหมายเลขแดงที่ ๘๖ /๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองอุดรธานี

วันที่ ๒๓ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นางสาวกมลภรณ์ ไพริณ ผู้ฟ้องคดี
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ ที่ ๑
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

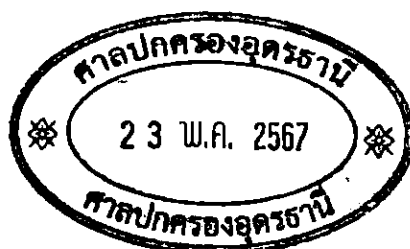
คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งที่ ๑๖๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ จากกรณีที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอุดรธานีได้ตรวจสอบงบการเงินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖ พบว่ามีลูกหนี้เงินยืมงบประมาณคงค้าง จำนวน ๓๓ ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๑,๕๐๐,๒๕๑ บาท คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการยืมเงินราชการแล้วไม่ส่งใช้เงินยืม จำนวน ๑๒ ราย ควรให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัดส่วนการกระทำและความรับผิดชอบของแต่ละคน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยจึงมีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ ที่ ๔๒๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เรียกให้เจ้าหน้าที่รวมถึงผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินแก่ทางราชการ และส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ต่อมา กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๕.๓/ล ๑๐๓๗๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

/แจ้งผู้ถูกฟ้อง...

แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ประเด็นการกระทำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในส่วนของผู้ฟ้องคดี ในฐานะที่เป็นผู้ยืมเงินราชการตามสัญญาการยืม จำนวน ๖ สัญญา ได้แก่ (๑) สัญญาที่ยืมเลขที่ ๑ วันที่รับเงินยืม ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๑๐,๙๒๐ บาท โดยมีนางใจสวรรค์ สมงาม ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน เป็นผู้ลงลายมือชื่อรับเงินในต้นข้อเช็คแต่ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๑๐,๙๒๐ บาท (๒) สัญญาที่ยืมเลขที่ ๖ วันที่รับเงินยืม ๑ เมษายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๖,๒๒๐ บาท เพื่อให้พนักงานส่วนตำบลไปอบรมคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ตั้งแต่วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ พบหลักฐานการใช้จ่ายเงิน เช่น แบบรายงานการเดินทางไปราชการของนางสาวสมใจ อุ่นแก้ว และนางสาวอุทัย คำมุงคุณ แต่ไม่พบหลักฐานการใช้จ่ายเงิน เช่น แบบเดินทางไปราชการ ใบเสร็จรับเงินหรือรูปภาพหรือสำเนาใบประกาศจบหลักสูตรการอบรมในส่วนของนางสาวสุพิชชา แสงเขียว ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๕,๔๒๐ บาท (๓) สัญญาที่ยืมเลขที่ ๒๑ วันที่รับเงินยืม ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ผู้เดินทางไปราชการประกอบด้วย ผู้ฟ้องคดี นายสรารัฐ นิยมทอง นางสาวสุพิชชา แสงเขียว นายสมชาย วงษ์หาฤทธิ์ และนายสมกุล ปัสสะสัย เป็นเงิน ๗๓,๙๐๐ บาท พบหลักฐาน การใช้จ่ายเงินไปราชการเพียงรายเดียว คือ นางสาวสุพิชชา จำนวน ๑๔,๗๘๐ บาท ส่วนบุคคลอื่น ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๕๙,๑๒๐ บาท (๔) สัญญาที่ยืม เลขที่ ๑๔ วันที่รับเงินยืม ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๖,๘๒๐ บาท ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้ เงินยืม ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๖,๘๒๐ บาท (๕) สัญญาการยืมเลขที่ ๑๕ วันที่รับเงินยืม ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๑๓๑,๑๒๐ บาท ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ความเสียหาย คิดเป็นเงินจำนวน ๑๓๑,๑๒๐ บาท และ (๖) สัญญาที่ยืมเลขที่ ๒๒ วันที่รับเงินยืม ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๕,๗๖๐ บาท ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ความเสียหายคิดเป็นเงิน จำนวน ๕,๗๖๐ บาท พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีถือได้ว่า จงใจไม่ส่งใช้ใบสำคัญและส่งคืนเงิน เหลือจ่าย (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๘๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหม ทดแทนเต็มจำนวนความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๒๑๙,๑๖๐ บาท และผู้ฟ้องคดีในฐานะ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตาม ระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ แต่กลับปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องส่งใช้เงินยืมตามระเบียบ หรือให้ ขาดใช้เงินหรือยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หักเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ หรือเงินอื่นใด อันพึงจะได้รับเพื่อขาดใช้เงินยืม และไม่ควบคุมดูแลให้หัวหน้าส่วนการคลังเร่งรัดเงินยืมให้เสร็จสิ้น ในทันทีก่อนที่ผู้ยืมจะต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ กลับปล่อยให้มีการยืมค้างนานข้ามปีงบประมาณ

/พฤติการณ์...

พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท จึงได้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เฉพาะส่วนของตนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายจำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท เป็นเงินจำนวน ๑๑๖,๘๓๒.๖๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งที่ ๑๔๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของ กรมบัญชีกลาง รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๓๓๕,๙๙๒.๖๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ ส่งคำสั่งดังกล่าวพร้อมแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชำระหนี้ตามคำสั่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้ถูกฟ้องคดี ๒ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์และจะเร่งรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป แต่เมื่อพ้นระยะเวลา การพิจารณาอุทธรณ์แล้วยังไม่มีการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินแก่ทางราชการไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการออกคำสั่งโดยอาศัยเพียงมูลเหตุจากกรณีการตรวจสอบของ สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอุดรธานีที่พิจารณาเฉพาะว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีรายชื่อในรายการยืม และไม่มีเอกสารส่งใช้เงินยืมแล้วจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้เงินคืน โดยยังไม่ได้ตรวจสอบว่า การดำเนินการส่งใช้เงินยืมเป็นหน้าที่ของผู้ใดระหว่างผู้มีรายชื่อยืมเงินหรือเจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง ซึ่งผู้ฟ้องคดีมั่นใจว่าได้จัดทำเอกสารหลักฐานในการส่งใช้เงินยืมครบถ้วนทุกสัญญาแล้ว และไม่มี หน้าที่ในการเก็บรักษาเอกสารดังกล่าวไว้กับตนเอง เมื่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานคลังของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ตรวจสอบทะเบียนเงินยืม และการทวงถามเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ผู้ยืมให้ส่งใช้เงินยืม รวมทั้งการจัดเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน การยืมและส่งใช้เงินยืม และในข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามรายงานการตรวจสอบของสำนักตรวจเงิน แผ่นดินจังหวัดอุดรธานี ไม่ได้กล่าวว่าเจ้าหน้าที่ส่วนการคลังหรือผู้มีหน้าที่ในส่วนการคลัง ได้ทวงถามก่อนครบกำหนดเวลาส่งใช้เงินยืม หรือเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามกำหนดแต่อย่างใด การที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบและกรมบัญชีกลางมีความเห็นให้ ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้เงินโดยพิจารณาแต่เพียงว่าไม่มีเอกสารหลักฐานการส่งใช้เงินยืมมาแสดง โดยไม่ได้พิจารณาว่าหน่วยงานคลังของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทวงถามให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติตามข้อ ๘๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ อีกทั้ง ผู้อำนวยการ กองคลังก็ไม่เคยรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งใช้เงินยืม ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับทราบและ สั่งการให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว ส่วนการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบมีจำนวนเงินต้องรับผิด

/รวมเป็นเงิน...

รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท แต่เมื่อรวมยอดเงินที่ผู้ยืมและผู้ที่ได้รับผิดในฐานะผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบมีจำนวนถึง ๙๓๔,๖๖๐.๘๐ บาท จึงเป็นการกำหนดสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ ๑๐๐

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทร์ ที่ ๑๔๕/๒๕๖๔ เรื่อง ขดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงาน ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาลแทนผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้จัดทำเอกสารส่งใช้เงินยืมครบถ้วนสมบูรณ์ นั้น หากเอกสารดังกล่าวมีอยู่จริง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินต้องพบเห็นในขณะที่เข้าตรวจสอบตั้งแต่เมื่อ ๗ - ๘ ปีที่แล้ว และในการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ให้อีกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานการส่งใช้เงินยืมตามหนังสือลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่นำพยานหลักฐานการส่งใช้เงินยืมมาแสดงต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด อีกทั้งก่อนออกคำสั่งที่พิพาทนี้เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและให้เป็นธรรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดตามคำสั่งที่ ๑๖๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ยืมเงินไปราชการ จำนวน ๑๒ สัญญา ได้แก่ (๑) สัญญาเลขที่ ๑ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๑๐,๙๒๐ บาท (๒) สัญญาเลขที่ ๒ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๗,๗๘๐ บาท (๓) สัญญาเลขที่ ๙ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (๔) สัญญาเลขที่ ๑๒ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๑๐,๗๙๐ บาท (๕) สัญญาเลขที่ ๑๔ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (๖) สัญญาเลขที่ ๖ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๖,๒๒๐ บาท (๗) สัญญาเลขที่ ๑๔ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๖,๘๒๐ บาท (๘) สัญญาเลขที่ ๒๑ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๗๓,๙๐๐ บาท (๙) สัญญาเลขที่ ๑๕ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๑๓๑,๑๒๐ บาท (๑๐) สัญญาเลขที่ ๒๒ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๕,๗๖๐ บาท (๑๑) สัญญาเลขที่ ๒๓ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๒๘๙,๕๐๐ บาท และ (๑๒) สัญญาเลขที่ ๑๐ รับเงินยืมเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดได้ให้อีกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงและส่งเอกสารหลักฐานแล้ว และได้รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ยืมเงินราชการตามสัญญาเลขที่ ๑๕ วันที่รับเงินยืม ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๑๓๑,๑๒๐ บาท ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งเงินไปราชการ

/ตามคำสั่ง...

ตามคำสั่ง (ตามจุดประสงค์ของการยืมเงิน) ควรให้ผู้ยืม คือ ผู้ฟ้องคดีและเจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง ที่มีหน้าที่ในการแจ้งให้ส่งเงินยืม (นางสาวพลินรัชต์ โดยดิษฐ์) คืนเงินให้แก่ราชการคนละ ๖๕,๕๖๐ บาท และตามสัญญาเลขที่ ๒๒ วันที่รับเงินยืม ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๗๓,๙๐๐ บาท มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ยืมประกอบด้วย ผู้ฟ้องคดี นายสรารุช นิยมทอง นางสาวสุพิชชา แสงเขียว นายสมชาย วงษ์หาฤทธิ์ นายสมกุล ปัสสะสัย เป็นเงินคนละ ๑๔,๗๘๐ บาท ปราบกฏหลักฐาน การใช้เงินไปราชการเพียงรายเดียว คือ นางสาวสุพิชชา เมื่อไม่พบหลักฐานการส่งใช้เงินยืมของ เจ้าหน้าที่ที่ทำการยืมเงินรายอื่น ควรที่จะให้ผู้ยืมที่เหลือชดใช้เงินแทนการส่งใช้เงินยืมคืนแก่ ทางการตามจำนวนที่ยืมไปคนละ ๑๔,๗๘๐ บาท ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการไม่ส่งใช้ เงินยืมดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชดใช้เงิน คืนให้แก่ทางการ รวมเป็นเงินจำนวน ๘๐,๓๔๐ บาท และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยจึงออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินคืนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ซึ่งต่อมากระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้แจ้ง ผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๕.๓/ล ๑๐๓๗๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดชอบ ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้พิจารณาเพิ่มเติมในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณ โดยให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชา และกำหนดให้รับผิดชอบร่วมกันกับเจ้าหน้าที่อื่นแม้ว่าจะเกินกว่าร้อยละ ๑๐๐ ก็เป็นกรณีที่ กรมบัญชีกลางสามารถทำได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกคำสั่งที่พิพาทตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง ศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ได้จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ในชั้นทำคำให้การ เพียงพอที่จะพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดได้ โดยไม่ต้องดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง จนครบทุกขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยได้รับฟัง สรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ และพยานหลักฐานอื่น ในสำนวนคดีแล้ว

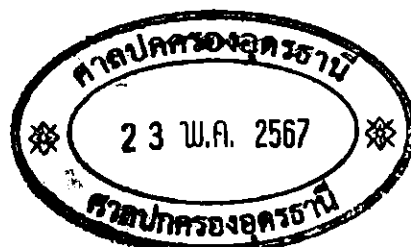
ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอุดรธานีตรวจสอบงบการเงิน ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖ พบว่า มีลูกหนี้เงินยืมงบประมาณคงค้าง จำนวน ๓๓ ราย เป็นเงิน ๑,๕๐๐,๒๕๑ บาท โดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ

/องค์กร...

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๔ (๓) และ (๔) ข้อ ๘๖ ประกอบกับไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินและการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงมีข้อเสนอแนะให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายกรณีดังกล่าวแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีคำสั่งที่ ๑๖๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงและรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีความเห็นในส่วนของผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีในฐานะเป็นผู้ยืมเงิน ราชการตามสัญญาเลขที่ ๑๕ วันที่รับเงินยืม ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๑๓๑,๑๒๐ บาท ไม่ปรากฏหลักฐานการใช้เงินไปราชการตามคำสั่ง (ตามจุดประสงค์ของการยืมเงิน) ควรให้ผู้ฟ้องคดี และเจ้าหน้าที่ส่วนการคลังที่มีหน้าที่ในการแจ้งให้ส่งเงินยืม (นางสาวผลินรัชต์ โดยดิษฐ์) คืนเงิน ให้แก่ราชการคนละ ๖๕,๕๖๐ บาท และตามสัญญาเลขที่ ๒๒ วันที่รับเงินยืม ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๗๓,๙๐๐ บาท มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ยืมประกอบด้วยผู้ฟ้องคดี นายสรารุช นิยมทอง นางสาวสุพิชชา แสงเขียว นายสมชาย วงษ์หาฤทธิ์ นายสมกุล ปัสสะสัย เป็นเงินคนละ ๑๔,๗๘๐ บาท มีเพียงหลักฐานการใช้เงินไปราชการรายเดียว คือ นางสาวสุพิชชา แต่ไม่พบหลักฐานการส่งใช้ เงินยืมของเจ้าหน้าที่รายอื่น จึงควรให้ผู้ยืมที่เหลือชดใช้เงินแทนการส่งใช้เงินยืมคืนแก่ทางราชการ คนละ ๑๔,๗๘๐ บาท ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการไม่ส่งใช้เงินยืมทั้งสองสัญญาดังกล่าว เป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชดใช้เงินคืนให้แก่ทางราชการ รวมเป็นเงินจำนวน ๘๐,๓๔๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นชอบตามรายงาน ผลการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งที่ ๔๒๖/๒๕๖๓ เรื่อง ชดใช้เงินเนื่องจากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงาน ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เรียกให้ ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และส่งสำนวนการสอบสวนไปให้ กระทรวงการคลังพิจารณา หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้โอนไปดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ่อแก้ว อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ต่อมา กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๕.๓/ล ๑๐๓๗๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยมีความเห็นในส่วนของผู้ฟ้องคดีในฐานะเป็นผู้ยืมเงินราชการตามสัญญาการยืม จำนวน ๖ สัญญา แต่ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ได้แก่ (๑) สัญญายืมเลขที่ ๑ วันที่รับเงินยืม ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๑๐,๙๒๐ บาท (๒) สัญญายืมเลขที่ ๖ วันที่รับเงินยืม ๑ เมษายน ๒๕๕๓ ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๕,๔๒๐ บาท (๓) สัญญายืมเลขที่ ๒๑ วันที่รับเงินยืม ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๕๙,๑๒๐ บาท (๔) สัญญายืม เลขที่ ๑๔ วันที่รับเงินยืม ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๖,๘๒๐ บาท ความเสียหายคิดเป็นเงิน

/จำนวน...

จำนวน ๖,๘๒๐ บาท (๕) สัญญาอัยมเลขที่ ๑๕ วันที่รับเงินอัยม ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ ความเสียหาย คิดเป็นเงินจำนวน ๑๓๑,๑๒๐ บาท และ (๖) สัญญาอัยมเลขที่ ๒๒ วันที่รับเงินอัยม ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๕,๗๖๐ บาท พฤติการณ์ถือได้ว่าจริงใจไม่ส่งใช้ไปสำคัญ และส่งคืนเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๘๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงให้รับผิดชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหาย รวมเป็นเงินจำนวน ๒๑๙,๑๖๐ บาท และผู้ฟ้องคดี ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตาม ระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ แต่กลับปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องส่งใช้เงินอัยมตามระเบียบ หรือ ให้ชดใช้เงินหรือยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หักเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ หรือเงินอื่นใด อันพึงจะได้รับเพื่อชดใช้เงินอัยม และไม่ควบคุมดูแลให้หัวหน้าส่วนการคลังเร่งรัดเงินอัยมให้เสร็จสิ้น ในทันทีก่อนที่ผู้อัยมจะต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ กลับปล่อยให้มีการอัยมค้ำงานข้ามปีงบประมาณ พฤติการณ์ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทางราชการ ได้รับความเสียหาย รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท จึงให้รับผิดชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนเฉพาะส่วนของตนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของความเสียหายจำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท เป็นเงิน ๑๑๖,๘๓๒.๖๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งที่ ๑๔๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินคืนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รวมเป็นเงิน จำนวน ๓๓๕,๙๙๒.๖๐ บาท ตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง ดังกล่าวตามหนังสือลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ แต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ จึงยื่น ฟ้องคดีต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่ง ที่ ๑๔๕/๒๕๖๔ เรื่อง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงาน ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เฉพาะส่วนที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากไม่ชอบด้วยกฎหมายผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมเพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้น ทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๘ วรรคสาม บัญญัติว่า ถ้าการกระทำละเมิดเกิดจากความผิดหรือ

/ความบกพร่อง...

ความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๒๐/๑ บัญญัติว่า ให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๗๕ กำหนดว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บรักษาหลักฐานการจ่าย ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่ได้ตรวจสอบไว้ในที่ปลอดภัยอย่าให้ชำรุด สูญหาย หรือเสียหายได้ และเมื่อได้ตรวจสอบแล้วก็ให้เก็บอย่างเอกสารธรรมดา ข้อ ๘๔ กำหนดว่า การจ่ายเงินยืมจะจ่ายได้แต่เฉพาะที่ผู้ยืมได้ทำสัญญาการยืมเงินตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดและผู้บริหารท้องถิ่นได้อนุมัติให้จ่ายเงินยืมตามสัญญาการยืมแล้วเท่านั้น โดยจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (๑) มีงบประมาณเพื่อการนั้นแล้ว (๒) ผู้ยืมได้ทำสัญญาการยืมเงิน และรับรองว่าจะปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ได้กำหนดไว้สำหรับเรื่องนั้น และจะนำใบสำคัญคู่จ่ายที่ถูกต้อง รวมทั้งเงินเหลือจ่ายส่งคืนตามที่กำหนดในข้อ ๘๖ ถ้าไม่ส่งตามกำหนดก็จะชดใช้เงินหรือยินยอมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหักเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ หรือเงินอื่นใดอันจะพึงได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชดใช้เงินยืมนั้น กรณีที่ผู้ยืมไม่มีเงินใด ๆ อันจะพึงได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะหักส่งใช้เงินยืมได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ผู้ยืมหาหลักทรัพย์มาวางเป็นประกัน หรือหาบุคคลที่มีหลักฐานมาทำสัญญาค้ำประกันไว้ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (๓) ผู้ยืมแต่ละรายจะต้องไม่มีเงินยืมค้างชำระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ยืมได้เฉพาะผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และห้ามยืมแทนกัน (๔) กรณีครบกำหนดการส่งใช้เงินยืมแล้วผู้ยืมยังไม่ชดใช้เงินยืม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจสั่งการให้ผู้ค้างชำระเงินยืมส่งใช้เงินยืมภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร อย่างช้าไม่เกินสามสิบวัน ถ้าผู้ยืมขัดขืนหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมชดใช้เงินยืมให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับแล้วรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ (๕) ในกรณีที่ผู้ยืมจะต้องพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการปฏิบัติงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังมีหน้าที่ตรวจสอบทะเบียนเงินยืมของบุคคลดังกล่าว หากปรากฏว่ายังค้างชำระเงินยืมอยู่ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังเร่งรัดให้เสร็จสิ้นในทันที ก่อนที่ผู้ยืมจะต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปหรือพ้นจากการปฏิบัติงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไป ในกรณีที่ผู้ยืมถึงแก่กรรมหรือไม่ยินยอมชดใช้เงินยืมให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม (๖) การส่งเงินใช้ยืมให้หัวหน้าหน่วยงานคลัง

/ปฏิบัติ...

ปฏิบัติ ดังนี้ (ก) หมายเหตุจำนวนเงินและวัน เดือน ปีที่ส่งใช้ในสัญญาการยืมเงิน (ข) ต้องเก็บรักษาสัญญาการยืมเงินนั้นเป็นเอกสารสำคัญในราชการ (ค) ถ้ารับคืนเป็นเงินสดให้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ยืมไว้เป็นหลักฐาน (ง) ให้บันทึกรายการส่งใช้เงินยืมในทะเบียนเงินยืมไว้ด้วย โดยให้ผู้ยืมลงชื่อในทะเบียนเงินยืมสำหรับรายการที่ส่งใช้นั้น และข้อ ๘๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เงินที่ยืมไปให้ผู้ยืมส่งใบสำคัญและเงินที่เหลือจ่าย (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้ (๑) กรณีเดินทางไปประจำต่างสำนักงานหรือกรณีเดินทางไปกลับภูมิลำเนาเดิมให้ส่งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จ่ายเงินให้ยืมโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหรือณนัดแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับเงิน (๒) กรณีเดินทางไปราชการอื่นให้ส่งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืม ภายในสิบห้าวันนับจากวันกลับมาถึง (๓) การยืมเงินเพื่อปฏิบัติราชการนอกจากตาม (๑) หรือ (๒) ให้ส่งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืมภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับเงิน วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ยืมได้ส่งใบสำคัญคู่จ่ายหักล้างเงินยืมแล้วมีเหตุต้องทักท้วง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืมแจ้งข้อทักท้วงให้ผู้ยืมทราบโดยด่วน แล้วให้ผู้ยืมปฏิบัติตามคำทักท้วงภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับคำทักท้วง หากผู้ยืมมิได้ดำเนินการตามคำทักท้วงและมีได้ชี้แจงเหตุผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืมทราบก็ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามเงื่อนไขในสัญญาการยืมเงินโดยถือว่าผู้ยืมยังมิได้ส่งใช้เงินยืมเท่าจำนวนที่ทักท้วงนั้น

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น ผู้ฟ้องคดีได้ยืมเงินราชการ ตามสัญญาการยืม จำนวน ๖ สัญญา ได้แก่ (๑) สัญญายืมเลขที่ ๑ วันที่รับเงินยืม ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๐,๙๒๐ บาท (๒) สัญญายืมเลขที่ ๖ วันที่รับเงินยืม ๑ เมษายน ๒๕๕๓ จำนวน ๕,๔๒๐ บาท (๓) สัญญายืมเลขที่ ๒๑ วันที่รับเงินยืม ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ จำนวน ๕๙,๑๒๐ บาท (๔) สัญญายืมเลขที่ ๑๔ วันที่รับเงินยืม ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๖,๘๒๐ บาท (๕) สัญญายืมเลขที่ ๑๕ วันที่รับเงินยืม ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑๓๑,๑๒๐ บาท และ (๖) สัญญายืมเลขที่ ๒๒ วันที่รับเงินยืม ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ จำนวน ๕,๗๖๐ บาท จึงเป็นการทำสัญญายืมเงินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับรองว่าจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งที่ได้กำหนดไว้สำหรับเรื่องนั้นและจะนำใบสำคัญคู่จ่ายที่ถูกต้องรวมทั้งเงินเหลือจ่ายส่งคืนแก่ทางราชการ ตามข้อ ๘๔ (๒) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และเมื่อมีการส่งใช้เงินยืมแล้วหัวหน้าหน่วยงานคลังของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องดำเนินการบันทึกรายการส่งใช้เงินยืมไว้ในทะเบียนเงินยืม โดยให้ผู้ยืมหรือผู้ฟ้องคดีลงชื่อในทะเบียนเงินยืมในรายการที่ส่งใช้เงินยืมนั้น ทั้งนี้เป็นไปตามข้อ ๘๔ (๖) (ง) ของระเบียบดังกล่าว ซึ่งในสำนวนคดีไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ฟ้องคดีได้ส่งใช้เงินยืมทั้ง ๖ สัญญาข้างต้น การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามั่นใจว่าได้จัดทำเอกสารหลักฐานในการส่งใช้เงินยืมครบทุกสัญญา โดยที่ไม่ปรากฏ

/หลักฐาน...

หลักฐานทะเบียนเงินยืมที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้ลงชื่อในการส่งใช้เงินยืมตามสัญญาเงินยืมทั้ง ๖ สัญญาแล้ว จึงไม่อาจรับฟังได้ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาเงินยืมจากทางราชการโดยมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๔ และข้อ ๘๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ พฤติการณ์จึงถือได้ว่าจงใจไม่ส่งใช้ใบสำคัญและส่งคืนเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) ภายในกำหนดระยะเวลาเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิดและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินตามจำนวนที่ปรากฏในสัญญาเงินยืมทั้ง ๖ สัญญา เมื่อผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ยืมเงินจากทางราชการไม่ส่งใช้เงินยืมให้ครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด จึงไม่มีกรณีที่จะต้องพิจารณาถึงความบกพร่องของหน่วยงานหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมเพื่อนำมาหักส่วนแห่งความรับผิดชอบ ตามมาตรา ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ยืมเงินจึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามสัญญาเงินยืมทั้ง ๖ สัญญา รวมเป็นเงินจำนวน ๒๑๙,๑๖๐ บาท

ส่วนกรณีเรียกให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่เกิดเหตุ ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น และมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้พนักงานส่วนตำบลดังกล่าวปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดด้วย เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำสัญญาเงินยืมราชการไปแต่ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืมตามที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอุดรธานีตรวจพบ การที่เจ้าหน้าที่ผู้ยืมเงินยังไม่ส่งหลักฐานการชดใช้เงินยืมดังกล่าว ส่วนหนึ่งจึงเกิดจากผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ละเลยต่อหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด เมื่อปรากฏตามผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ฯ ว่า มีความเสียหายเกิดขึ้น

/จากกรณี...

จากกรณีที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำสัญญายืมเงินราชการไปแต่ไม่ปรากฏหลักฐานการส่งใช้เงินยืมทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๕๘๔,๑๖๓ บาท ความเสียหายดังกล่าวจึงเกิดจากผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ละเลยต่อหน้าที่ความรับผิดชอบไม่ควบคุมดูแลพนักงานส่วนตำบลให้มีการปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยเคร่งครัด จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พฤติการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำสัญญายืมเงินไม่ส่งใช้เงินยืมภายในเวลาที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้แล้ว ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้บริหารท้องถิ่นได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้ค้างชำระเงินยืมส่งใช้เงินยืมภายในเวลากำหนดตามที่เห็นสมควรอย่างช้าไม่เกินสามสิบวัน ตามข้อ ๘๔ (๔) แห่งระเบียบดังกล่าวหรือไม่ ทั้งไม่ปรากฏอีกว่าหัวหน้าหน่วยงานคลังของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการตรวจสอบและเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ผู้ยืมเงินชำระเงินยืมที่ค้างชำระให้เสร็จในทันทีก่อนที่เจ้าหน้าที่ผู้ยืมรวมทั้งผู้ฟ้องคดีจะพ้นจากการปฏิบัติงานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือโอนย้ายไปดำรงตำแหน่งที่อื่น ตามข้อ ๘๔ (๕) ของระเบียบเดียวกัน หรือไม่ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหัวหน้าหน่วยงานคลังไม่ดำเนินการดังกล่าว จึงถือว่าส่วนหนึ่งเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม จึงสมควรหักส่วนแห่งความรับผิดชอบของผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาออกด้วย ตามมาตรา ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยหักออกร้อยละ ๕๐ จากจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระจำนวน ๑๑๖,๘๓๒.๖๐ บาท เมื่อหักออกแล้วผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาจึงรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีนี้เพียงจำนวน ๕๘,๔๑๖.๓๐ บาท การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาชดใช้เงินคืนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในส่วนที่เกินจำนวน ๕๘,๔๑๖.๓๐ บาท จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ยืมเงิน จำนวน ๒๑๙,๑๖๐ บาท และรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชา จำนวน ๕๘,๔๑๖.๓๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๗,๕๗๖.๓๐ บาท

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คำสั่งที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินแก่ทางราชการ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการออกคำสั่งโดยอาศัยเพียงมูลเหตุจากกรณีการตรวจสอบของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอุดรธานีที่พิจารณาเฉพาะว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีรายชื่อในรายการยืม และไม่มีเอกสารส่งใช้เงินยืมแล้วจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบใช้เงินคืน โดยยังไม่ได้ตรวจสอบว่าการดำเนินการส่งใช้เงินยืมเป็นหน้าที่ของผู้ใดระหว่างผู้มีรายชื่อยืมเงินหรือเจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง

/ซึ่งผู้ฟ้องคดี...

ซึ่งผู้ฟ้องคดีมั่นใจว่าได้จัดทำเอกสารหลักฐานในการส่งใช้เงินยืมครบถ้วนทุกสัญญาแล้ว และไม่มีหน้าที่ในการเก็บรักษาเอกสารดังกล่าวไว้กับตนเอง นั้น เห็นว่า การตรวจสอบเอกสารหลักฐานของทางราชการแล้วพบว่า มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดยืมเงินแล้วไม่ส่งใช้เงินยืมและทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ก็มีเหตุเพียงพอที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้มีการเรียกให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการแล้ว ส่วนการดำเนินการส่งใช้เงินยืมเป็นหน้าที่ของผู้ใดระหว่างผู้มีรายชื่อยืมเงินหรือเจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง นั้น เห็นว่า ตามข้อ ๘๔ และข้อ ๘๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดหน้าที่ของผู้ยืมเงิน หน้าที่ของหัวหน้าหน่วยการคลัง และหน้าที่ผู้บริหารท้องถิ่นไว้แล้ว ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะเก็บรักษาหลักฐานการจ่ายเงินการยืมเงินที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่ได้ตรวจสอบไว้ในที่ปลอดภัย ไม่ให้ชำรุด สูญหาย หรือเสียหายได้ หรือไม่นั้น เป็นอีกกรณีต่างหากที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะไปดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง (รวมถึงผู้ฟ้องคดี) ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นทางวินัย ทางอาญา หรือทางแพ่ง ซึ่งมีได้เกี่ยวกับกรณีที่ผู้ฟ้องคดียืมเงินของทางราชการแล้วไม่ส่งหลักฐานชดใช้เงินยืม หรือในฐานะผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายจากกรณีการยืมเงินดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีดังที่กล่าวมา หรือที่กล่าวอ้างต่อไปอีกว่า เจ้าหน้าที่หน่วยงานคลังของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการส่งใช้เงินยืม ตรวจสอบทะเบียนเงินยืม และการทวงถามเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ผู้ยืมให้ส่งใช้เงินยืม รวมทั้งการจัดเก็บรักษาเอกสารหลักฐานการยืมและส่งใช้เงินยืม หรือกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดอุดรธานีไม่ได้กล่าวว่าเจ้าหน้าที่ส่วนการคลังหรือผู้มีหน้าที่ในส่วนการคลังได้ทวงถามก่อนครบกำหนดเวลาส่งใช้เงินยืมหรือเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามกำหนดแต่อย่างใด หรือที่อ้างว่าผู้อำนวยการกองคลังไม่เคยรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งใช้เงินยืม ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับทราบและสั่งการให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว นั้น จึงเป็นข้ออ้างไม่อาจนำมารับฟังเพื่อหักล้างว่าฟ้องคดีในฐานะผู้ยืมเงินหรือผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชา ตามมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้ควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้การยืมเงินเป็นไปโดยครบถ้วนถูกต้อง ตามข้อ ๘๔ และข้อ ๘๖ วรรคหนึ่ง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแต่อย่างใด

สำหรับคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระค่าธรรมเนียมนาฬิกาแทนผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า คดีนี้ไม่ใช่กรณีการฟ้องคดีขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) การฟ้องคดีนี้จึงไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมนาฬิกา

/ประกอบกับ...

ประกอบกับไม่ปรากฏว่าศาลได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำขอข้อนี้ของผู้ฟ้องคดี

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งที่ ๑๔๕/๒๕๖๔ เรื่อง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงาน ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เฉพาะส่วนที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกินกว่าจำนวน ๒๗๗,๕๗๖.๓๐ บาท โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีคำสั่งดังกล่าว คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายปรีชา สันรัมย์

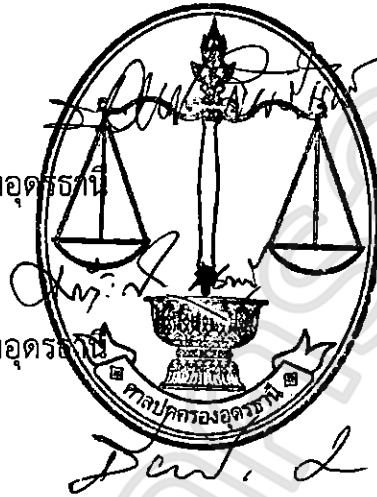
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองอุดรธานี

นายพีระศักดิ์ นาคี

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองอุดรธานี

นายธีระวัช ดำขำ

ตุลาการศาลปกครองอุดรธานี

ตุลาการเจ้าของสำนวน
และตุลาการหัวหน้าคณะ

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางมาเรียม วิมลธร

